

NEJLEPŠÍ / KNIHY / DĚTEM

Výběr z českých knih pro děti a mládež 2021/2022

Ilustrace na obálce Michaela Kukovičová
(vítězka soutěže o tvůrčí stipendium Nadace Miroslava Šaška 2021)

Partneři publikace:

Tato publikace vychází s laskavým přispěním Nadace Miroslava Šaška.

Katalogy projektu

NEJLEPŠÍ / KNIHY / DĚTEM

najdete také na stránkách:

www.nejlepsiknihydetem.cz

www.facebook.com/NejlepsiKnihyDetem

ISBN 978-80-908778-0-1

ÚVODEM

Připravujeme tento katalog v době, kdy vydávání knih ovlivňuje zvýšená ekonomická zátěž, a k tomu před více než dlouhým půlrokem vypukl válečný konflikt na Ukrajině, způsobený ruskou agresí. I přes navýšení cen energií a papíru reagovala na tuto událost česká nakladatelství vydáváním dvoujazyčných knih pro děti, zvýšeným zájmem o ukrajinskou literaturu a knižními dary pro děti i dospělé, kteří do České republiky přišli z krajiny zatížené válečnými útrapami.

V ročenkách Svazu českých knihkupců a nakladatelů stále figuruje velké množství knih pro děti a mladé čtenáře, které v současnosti tvoří více než desetinu tuzemské produkce. Právě pod hlavičkou SČKN proto znovu, tentokrát již po jedenácté, přinášíme výběr knih pro děti a mládež za poslední rok (od září 2021 do září 2022). Po minulém roce, který byl neobvyklý kvůli pandemii a přinesl hned dva katalogy, a to jarní a podzimní, avšak oba pouze v elektronické podobě, se opět vracíme ke katalogu výročnímu a tištěnému. Zeštíhlal na 36 titulů a tiskneme jej ve zmenšeném formátu. Vycházíme tedy vstříc kladným ohlasům na papírovou verzi, jež tak může být k dispozici všude, kde je jí třeba: v rodinách, ve školách, v knihkupectvích i v knihovnách.

V doporučeních, na jaký věk určitá kniha cílí, jsme se v kolektivu autorů shodli na označení lichými čísly. Doporučení berou v úvahu nakladatelskou tiráž, občas jsme ale využili naši odbornou i osobní zkušenost a pozměnili jsme nakladatelem navrhovanou věkovou dedikaci (většinou v takových případech tituly posouváme ke staršímu věku). Samozřejmě si ale uvědomujeme, že ve výběru knih k četbě je potřeba přihlížet zejména

k individuálním zájmům dětí a mladých čtenářů. A jaké tituly v tomto katalogu převládají? Objevíte tu tituly pro nejmenší a začínající čtenáře, ale s uspokojením konstatujeme, že převážná většina knih cílí na devítileté a starší a jejich žánrový rozptyl je pestrý.

Dobrodružné i intimní příběhy s dětskými hrdiny, z nichž se některé vrací k minulosti, pokračování sci-fi románu, niterná poezie, komiksy, encyklopedie a uměleckonaučné knihy (o výtvarném umění a fotografii) by měly zaujmout, dojmout, poučit, pobavit. Současně také rozšiřují schopnost se dorozumět a leccos pochopit v rodině, kolektivu, mezi vrstevníky, obohatit si slovní zásobu a umět se zastavit nad četbou a chvíli neproklíkávat displeje elektroniky.

Nesnižujeme přitom význam informační báze sociálních sítí a ani možnost občas si postesknout nebo se podělit o radost v různých momentech života. Teprve chvilka s knihou ovšem přináší ponor do všech hlubin příběhů a různých oborů, které mohou být sdíleny pozorně a s opakovaným porozuměním.

Věříme, že si v předkládaném výběru nakonec dokážou vybrat čtenáři celého věkového spektra. Máme zkušenost z knihoven a víme, že si katalog prohlížejí a podle něj knihy půjčují i senioři. Leckdy tak činí sami pro sebe (a nejen pro vnoučata), a rozšiřují tak hranice čtenářských doporučení. I ty jsou totiž pohyblivé, stejně jako naše životy.

Za kolektiv autorů příjemné chvíle se čtením přeje
Jana Čeňková

3+

ROBIN KRÁL - LINH DAO USÍNACÍ KNÍŽKA

Ilustrovala Linh Dao
Praha, Pikola 2021,
18 nečíslovaných stran
ISBN 978-80-242-7594-9
věk 3+

Občas se paralelně vyrojí několik tematicky blízkých knih pro děti, v současné době jde o fenomén usínání a uspávání, v každém knihkupectví najdete několik „ospalých“ knih. Robin Král píše převážně pro nejmenší a malé děti, ve své tvorbě dovede být nápaditý a tradiční motivy obměňuje. Leporelo uvádí houpací kůň s přicházející nocí, autor dále rozvíjí situace před spaním a rýmuje o běžných úkonech, jako je čištění zoubků nebo oblékání pyžámka, až k dětské fantazii upínající se k nočním představám o hvězdách a dalekém světě. Básněmi procházejí děti Adam a Anežka, které tyto prožitky zpřítomňují a naplňují tak autorský záměr po harmoničnosti okamžiků před usnutím. Titul bude vábit i něžnými tlučenými barvami pastelových kreseb ilustrátorky Linh Dao.

Robin Král (1981) absolvoval estetiku na FF UK a scenáristiku na VOŠ při Konzervatoři Jaroslava Ježka, kde nyní působí jako pedagog. Zaměřuje se především na poezii pro nejmenší. Svět dětských tužeb

zachytil v poetických pásmech *Z Kroměříže do Paříže* (2011) nebo *Tonča a krasojezdec* (2019) a v netopýří hříšce *Ferdinande!* (2013). Píše a překládá písňové texty, mj. spolupracuje s Divadlem Spejbla a Hurvínka. Veřejnost i kritiky zaujal *Vynálezářiem*, básněmi rozličných forem, ilustrovanými Janou Hruškovou (Magesia Litera 2016). Překvapil vtipným leporelem *Jsou tam kuny* (2021, ilustrace Ester Nemjő).

Linh Dao pochází z Vietnamu, studovala na Střední škole umění a designu v Brně a později animaci a Fakultě multimediálních komunikací UTB ve Zlíně. Věnuje se převážně knižní tvorbě, ilustrovala řadu naučných knih pro děti, např. z jedné série *Kam se ztratila zvířátka* (2018) a *Ohrožená zvířata* (2019) nebo *Vezmi mě domů* (2019) Pavly Hanáčkové.

3+

MARIE ŠTUMPFOVÁ & RADEK MALÝ PRVNÍ SNÍH

Ilustrovala Marie Štumpfová
Praha, Běžilíška 2021,
42 nečíslovaných stran
ISBN 978-80-88360-07-0
věk 3+

Každým rokem jsme znovu a znovu překvapeni první sněhem. K tomuto okamžiku se váže jednoduchý příběh dvou sourozenců, kteří poprvé zažijí ráno se sněhovou nadílkou. Vznikl podle námětu ilustrátorky Marie Štumpfové, autorem textového doprovodu se stal Radek Malý. Vypráví o jednom dni plném hrátek ve sněhu, fantazií o daleké Antarktidě, skleníku s ledovými květy, nad kterými stojí děti v úžasu. Skrývá dokonce i pointu, kterou nebudeme prozrazovat. Bilderbuch je kresebně a graficky výpravny, na obálce se třpytí vločky a matně kolorované kresby navozují čarodějnou atmosféru měnícího se zimního dne. Jako půvabná hádanka působí zvířecí stopy, které posely předsádku i zadní obálku.

Radek Malý (1977) vystudoval bohemistiku a germanistiku na FF UP v Olomouci. Pedagogicky působí na FSV UK a Vysoké škole kreativní komunikace. Jeho poslední sbírkou pro dospělé jsou *Básně na děrné štítky* (2022), překládá německé básníky (například Georga Trakla).

Na melancholicky laděnou básnickou knihu *Listonos vítr* (2011, Magesia Litera 2012, Čestná listina IBBY 2014) navázal sbírkou *Moře slané vody* (obě s ilustracemi Pavla Čecha). S Renátou Fučíkovou vytvořil knižní portrét *Franz Kafka – člověk své i naší doby* (2017). Je autorem textů k *Atlasu ohrožených živočichů* (2017, ilustrace Pavla a Pavel Dvorští), který vyšel v několika zahraničních vydáních.

Marie Štumpfová (1984) vystudovala ateliér ilustrace a grafiky na VŠUP, věnuje se i grafickému designu. Obrázková kniha Jiřího Dvořáka *Jak zvířata spí* (2014) s jejími ilustracemi byla přeložena do několika jazyků a získala Zlatou stuhu. Publikaci *Předpověď počasí* (2020) Dagmar Honsové a Martyny Součkové oživila nápaditou barevností instruktážních kreseb.

5+

NOEMI CUPALOVÁ
HANA ŠRADĚJOVÁ

KARLÍČEK A VOSY

NOEMI CUPALOVÁ KARLÍČEK A VOSY

Ilustrovala Hana Šradějová
Praha, Běžíliška 2021,
40 stran
ISBN 978-80-88360-08-7
věk 5+

Příběh vlídného nepřátelství, tak zní podtitul krátkého, dosti netradičního vyprávění o vypořádání vztahu mezi vosami a Karlíčkem, blíže neurčeným lesním tvorem, který vosy nesnáší a každý den je pobíjí holí. Vosy mu oplácejí žihadly a Karlíček je tím urputnější. Než přijde zima a vosy zmizí... Umrznout vosí královnu však Karlíček nenechá, na jaře zase ubrání její hnízdo před krtky. Vzájemné soužití je pro obě strany obtížné, takže jakákoli situace je konfliktní. Jeden druhému nepřekážet a tolerovat se vyžaduje jisté úsilí. Karlíček se naučí vosám neškodit, i když je pořád nesnáší. Vyústěním příběhu je smírné poselství, že „je v pořádku někoho rád nemít“. Často úsečný text, využívající pro gradaci strohé, holé věty, poetizují minimalistické akvarelové ilustrace debutující Hany Šradějové.

Noemi Cupalová (1990) studovala Literární akademii Josefa Škvoreckého, věnovala se pedagogické práci s dětmi. Pro nakladatelství Modrý slon napsala několik tzv. osobních knih (*Prachové pohádky*, *Ztracení*

loupežníci, *Kapitánem pirátů*), univerzálních příběhů, do kterých se dosazují jména protagonistů shodná se jmény obdarovaných dětských čtenářů. Literárně debutovala knížkou prvního čtení *Zvíře, které není vidět* (2020), již vydalo nakladatelství Běžíliška. Pro jeho edici Mikroliška napsala také dva svérázné mikropříběhy: *Vyhořelí dinosaurovi* a *Pán, který škytal* (oba 2022).

Hana Šradějová (1987) absolvovala obor grafický design na Fakultě umění a designu UJEP v Ústí nad Labem. Šest let pracovala pro grafické studio a papírnictví Papelety, od roku 2019 působí jako designérka a ilustrátorka na volné noze. Za ilustrace a grafickou úpravu knihy *Karlíček a vosy* získala 1. místo v soutěži Nejkrásnější české knihy roku (2021, kategorie knih pro děti).

5+

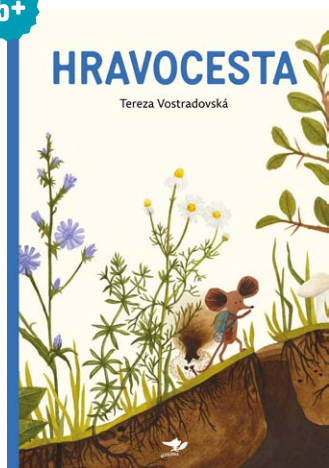
TOY_BOX TMA

Ilustrovala autorka
Praha, Paseka 2021,
120 stran
ISBN 978-80-7637-195-8
věk 5+

Ne nadarmo se říká, že strach má velké oči. Po noční bouři spatří Jáchym a Klárka venku za oknem cosi obrovského, černého. Přirozeně se zajímají, co to asi může být, než jejich představivost nekontrolovaně opanuje strach. První nápady, že je to třeba kočka nebo vrána, přebije vidina piana zachyceného ve větvičích nebo pomýšlení na tmu, které se Jáchym bojí – přichází každý večer, jako závoj pokryje celý svět a všechno spolyká... Situace graduje i v důsledku maminčiny zaneprázdněnosti, děti vzápětí vidí strašidlo, které leze oknem dovnitř a chce jim ublížit. Konečně zasahuje máma, nebezpečí přemůže a všechno se logicky vysvětlí. Úsporný text s prvky dialogu věrně vizualizují a dále rozvíjejí bohaté ilustrace propracované do detailů: situační výjevy zachycují panoramatické akvarely táhnoucí se přes celou dvojstranu, emoce vyniknou v portrétech postav, i kvůli zvolené perspektivě dokážou zachytit věci realisticky a opravdu zblízka.

TOY_BOX (1984) je komiksová autorka, ilustrátorka a streetartová umělkyně vystupující výhradně pod pseudonymem. Absolvovala obor mediální komunikace na Literární akademii Josefa Škvoreckého a scénografii na DAMU. Ilustrovala pohádku Petra Stančíka *O díře z trychtýře* (2016), knížku Petra Jancečka *Černá sanitka a jiné děsivé příběhy* (2006), podílela se na sborníku *Ještě jsme ve válce* (2011) a na komiksově antologii *Generace Nula* (2010). Její autobiograficky laděný komiksový román *Moje kniha Vinnetu* (2016) získal cenu Muriel za nejlepší komiks i kresbu a byl též významně zastoupen v roce 2018 představila svou tvorbu na velké autorské výstavě v Egon Schiele Art Centru v Českém Krumlově. Vizually přitažlivá *Komiksová učebnice komiksu* (2019) není jen originálním pojednáním o teorii a praxi komiksu, ale vypráví i velmi osobní příběh o životě a umělecké tvorbě.

5+

TEREZA VOSTRADOVSKÁ HRAVOCESTA

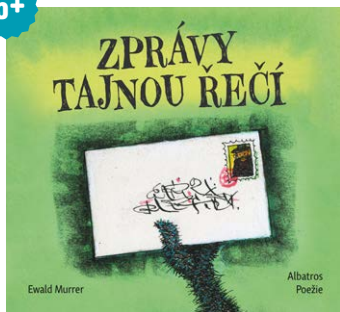
Ilustrovala autorka
Praha, Běžiliška 2021,
60 nečíslovaných stran
ISBN 978-80-88360-09-4
věk 5+

Cestou z lesa k potoku potká malá ušatá myška skřivana, kvapníka a křečka, zakuklenou larvu, tuhýka i „létající drahokam“, rozšlápne zralou pýchavku, mine vývržky dravců a dá se do řeči s mřenkou. *Hravocesta* je neméně atraktivním pokračováním velkoformátové obrazové encyklopedie *Hravouka*, kterou následuje s pětiletým odstupem a opět zdařile propojuje poučení se zábavou. Tentokrát se sečtělá myška-badatelka vypraví do města, aby zjara oplatila návštěvu svým tetičkám. Svědomitě se na cestu připravuje, studuje mapu, sleduje počasí, zpravuje o svém výletu zvířecí kamarády. Ve svém netradičním cestovatelském deníku komentuje vše, co ji cestou zaujme („když cesta kříží vrstevnici, tak určitě nevede po rovině“), „skřivani už přiletěli z jižní Afriky“), a pečlivě si zaznamenává, co nového se dozví („tuhýk jí vysvětlil, že kdyby nebyly meze, pole už by dávno spláchl voda“). Dobrodružné je nocování na ostrově i cesta přes černou skládku před městem. Kromě poutavého popisu přírody a srozumitelných výkladových

zkratkou poukazuje *Hravocesta* také na význam ochrany životního prostředí a nabízí možnost otestovat si nově nabyté znalosti o přírodě jednoduchou vědomostní hrou přímo na předsádce knihy.

Tereza Vostradovská (1988) vystudovala filmovou a televizní grafiku na VŠUP. Zabývá se ilustrací, animací, grafickým designem a vede výtvarné workshopy. Její ilustrace doprovázejí Ieporelo Robina Krále *Franta spadá blízko školy* (2015) a kuchařskou pohádku Markéty Hrubešové *Pan Brambora a jeho kamarádi* (2017). Pro předškolní a mladší školní čtenáře vydala *Hravouku* (2016) a *Hravocestu* (2021), dvě autorské obrazové knihy o přírodě, k nimž je k dispozici i interaktivní aplikace pro počítače a herní konzoly. Oba tituly byly zařazeny mezi Nejkrásnější české knihy roku (vždy 3. místo v kategorii učebnice a didaktické knihy). *Hravouka* získala Zlatou stuhu za text a nominaci na cenu Magnesia Litera; byla přeložena do angličtiny, němčiny, francouzštiny a španělštiny.

5+

EWALD MURRER ZPRÁVY TAJNOU ŘEČÍ

Ilustrovala Helena Wernischová
Praha, Albatros 2021,
96 stran
ISBN 978-80-00-05106-2
věk 5+

Štědře ilustrovaný svazek přírodní lyriky a krátkých epických básní evokuje dětský svět: procházky s tátou, všetečné otázky, hry, strachy, přání a sny. Zejména motiv snění, neodmyslitelně spjatý s dětstvím, často prozrazuje už titul básně: „Jak se sní?, O létání, Už aby bylo léto, Mít doma netopýra, Ve hvězdách.“ Atmosféru tajemství navozuje hned úvodní báseň odkazující k titulu celé sbírky: Tajné dopisy byly odeslány na tajné adresy – a po týdnu je tu odpověď: „Přijedeme, jak jste chtěli.“ Následuje znejistění: „Co teď, / kdo k nám přijede? / Koho jsme to pozvali?“ Básník zpřítomňuje vzpomínky a zve do svého světa také nás, čtenáře. Snově sugestivním ilustracím dominují tmavší zemité odstíny, fantastické výjevy bubáků, obra-školáka, krkavců nepochopení a havranů posměchu se střídají s realistickými kresbami květin a brouků.

Ewald Murrer (vl. jm. Michal Wernisch, 1964) debutoval v osmdesátých letech v prostředí undergroundu. Dlouhodobě pracoval v pozici

šéfredaktora různých tištěných magazínů. Je autorem desítek básnických sbírek, jeho *Noční četba* byla v roce 2020 oceněna Magnesii Literou za poezii.

Helena Wernischová (1942) vystudovala Střední umělecko-průmyslovou školu keramickou v Karlových Varech. Ilustrovala přes 80 knižních titulů, z toho pro děti např. básně Jiřího Dědečka *Jede jede klokan: verše pro neukázněné děti* (2013) či nejnověji druhé vydání *Vietnamských pohádek* sebraných a přeložených Ivou a Odolenem Klínderovými (2022). V roce 2011 vydala Helena Wernischová svoji první autorskou knihu *Rozespálý poštovní čas*.

5+

DANIELA ZBYTOVSKÁ PEJSKOVÉ

Ilustrovala Dita Stuchlíková
Praha, POP-PAP 2022,
120 stran
ISBN 978-80-907386-8-3
věk 5+

Autorská pohádka o dětech a šes-tici nejlepších přátel člověka se zakládá na motivu záměny: Lukáš spadne ze stromu a najednou rozumí řeči kaštanu, který mu nabízí splnění tří přání. Školáci a školáčky si tak vymění role se svými mazlíčky, bernardýnem, kokršpanělem, jezevčíkem, ratlíkem, pudlem a chrticí. Kdo vede lepší život? Pejskové, co se doma vyhřívají v pelechu, místo aby brzy ráno museli vstávat do školy, anebo děti, které řadí v parku a pochutnávají si na všelijakých dobrotách místo chroupání suchých granulí? Humorně líčené epizody se odehrávají převážně ve školním prostředí, ale také v cirkuse, na sportovní olympiádě nebo při hudebním vystoupení. Situační komika a svérázná jazyková nadsázka sledují společný cíl, a to předat poselství, že život je nejkrásnější, když dokážeme žít sami sebou. Osvědčenou kombinaci příběhové prózy s naučným exkurzem o psích rasách doplňují interaktivní prvky, jako jsou vylupovací obrázky na obálce, rozbalovací trojstrana s úkoly či motiv flipbooku.

Daniela Zbytovská (1963) je herečka a scenáristka, zakladatelka autorského divadla MALÉhRY, v němž účinkuje se svou dcerou Nikolou a Barborou Seidlovou. Na literární scéně debutovala v roce 2014 pohádkovou knihou *Jak na příšery*, v roce 2019 následovaly *Pohádky a MALÉhRY* věnované strašidlům, čarodějnicím či okřídleným bytostem, které žijí v utajení v našich domácnostech. Tuto knihu z dílny studia POP PAP doplňuje kartonové divadlo včetně loutek.

Dita Stuchlíková (1997) je ilustrátorka a animátorka. Studovala filmovou vědu na FF UP v Olomouci, magisterský titul obhájila na Masarykově univerzitě v Brně. Kromě knihy *Pejskové* ilustrovala biblický příběh *Petrovo zapření* z edice manamana, kterou od roku 2017 vydává nakladatelství Meander.

7+

EVA HORSKÁ ŮPI

Ilustrovala autorka
Praha, Albatros 2022,
64 stran
ISBN 978-80-00-6619-6
věk 7+

Výtvarnice Eva Horská svoji fascinací „našimi zvířecími bratráčky“ nejprve promítla do karetní hry s podobiznami opic a vytvořila také několik opičích sošek, než dospěla k rozsáhlejšímu knižnímu projektu. Výpravny, celoplošně barevně ilustrovaný průvodce světem opic přináší komplexní přehled o primátech, počínaje jejich vzhledem a schopnostmi přes báje o opičích a opičí rodokmen až po zmínku práce primatologů. Celou publikaci prostupuje důraz na ekologii, v části nazvané Atlas opic (jež představuje asi dvě třetiny knihy) autorka poukazuje také na stupeň ohrožení jednotlivých druhů a zmiňuje, proč je člověk loví nebo čím je jinak ohrožuje. Řád primátů čítá asi 230 rozmanitých druhů, kniha jich představuje na čtyři desítky, namátkou noční komby, výrazné tamaríny, hlasité vřeštany, tajemně krásné asijské langury či létající akrobaty neboli gibony. Každá dvoustrana atlasu přináší základní charakteristiku vybraného druhu a podrobnější encyklopedické heslo představuje konkrétního zástupce včetně

umělecky zpodoběného portrétu, který však nepotlačuje realistické rysy. Zejména mladší čtenáře zaujmou občasně „hlášky“ připsané k jednotlivým „opům“ pro zdůraznění zajímavosti z jejich života.

Eva Horská (1981) absolvovala obor textilní tvorba na Pedagogické fakultě Univerzity Hradec Králové, později studovala na VŠUP v Ateliéru sochařství Kurta Gebauera. Společně se svým manželem založila a provozuje grafické studio, tiskárnu a nakladatelství Upupæpop, které se zaměřuje na autorskou ilustraci, ruční tisk a experimenty kombinující digitální grafiky s klasickými technikami. Pro nakladatelství Běžilíška ilustrovala knihu Radka Malého *Rozára a Černý Petr* (2020, nominace na Magnesii Literu) a pohádkovou miniaturu Noemi Cupalové *Vyhořelí dinosauri* (2022).

7+

SABINA BOČANOVÁ O RŮŽI, KTERÁ NECHTĚLA SPÁT

Ilustrovala Andrea Tachezy
Praha, Pipasik 2021,
54 stran
ISBN 978-80-908181-3-2
věk 7+

Autorská pohádka se odehrává v pražském parku Stromovka, a jak název napovídá, je o stromkové růži, která nechtěla spát zimním spánkem. Připadala si totiž mezi ostatními nejkošatější a nejkrásnější, neviděla tedy důvod, proč by ji měl zahradník přikrývat na zimu papírovým pytlem. Její vítězství trvá ale jen krátce, do prvních mrazů...

I přes její pýchu a vychloubačnost čtenář prožívá s růží Pompanelou dramatické chvíle, myslí na její květy za mrazivých nocí a oceňuje zajíce, který ji přišel zahřát svým kožíškem. Růži spalené mrazem dá zahradník po zimě ještě šanci, všimne si totiž, že z ubohého keře vyrazil slabounký zelený pupínek. Znalý čtenář si rozzpomene na pohádky Oscara Wilda, jejichž otisk je nepřehlédnutelný. Předšádky zdobí mapa Stromovky, kterou vytvořila Andrea Tachezy, další její ilustrace navozují atmosféru proměňujících se ročních období v tomto starobylém parku.

Sabina Bočanová (1981) vystudovala pražskou FAMU, obor scenáristika a dramaturgie. Spolupracuje s Českou televizí na dětských pořadech pro kanál Děčko a přispívá pohádkami do časopisů pro předškoláky. Byla oceněna Nadací Barrandov za celovečerní scénář *Oj vej zmír* a televizní scénář *Pohroma*, který získal 1. cenu v literární soutěži ČT První dobrá.

Andrea Tachezy (1966), absolventka pražské VŠUP, se věnuje volné tvorbě a od roku 2005 knižní ilustraci, v níž kombinuje různé výtvarné techniky. Za výtvarný doprovod titulů *Ferdinande!* (2014, Čestná listina IBBY) Robina Krále, *Bořivoj a blecha Flo* (2014) Ivana Binara a také *Dům číslo 226* (2017) Jany Šrámkové obdržela ocenění Zlatá stuha. Kniha *O čem sní* s básnickým textem Petra Borkovce získala první cenu Fedrigoni Card Couture Award 2017. Přitažlivým titulem s rozkládacími ilustracemi je zahradní novela Jany Šrámkové *Zuza v zahradách* (2015).

7+

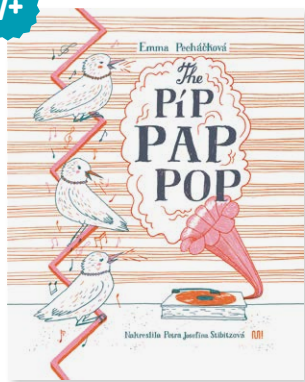
NIKKARIN DOBRODRUŽSTVÍ ROCKYHO A TERKY

Praha, Labyrint 2022,
112 stran
ISBN 978-80-88378-08-2
věk 7+

Kdybyste měli neustále po ruce vesmírný koráb, také byste se občas odpoledne vydávali za dobrodružství na jiné planety, jako to na stránkách dětského časopisu *Raketa* mívají ve zvyku dva mladí hrdinové Rocky a Terka. I na planetě Zemi ale dokážou zažít neuvěřitelné věci. Zpravidla čtyři stránky vyhrazené jednotlivým pokračováním překypují hravými nápady, a ať už to ústřední dvojici zrovna zavede na planetu Celerii, obývanou mluvící brokolici, nebo se Rocky s Terkou prostě jen rozhodnou vyrazit pouštět draka, nějaký ten karambol na sebe nikdy nenechá dlouho čekat. Vše je vyvedeno ve funkčně zjednodušené, s výraznou barevností pracující přehledné kresbě, která nestaví před malé komiksově čtenáře žádné překážky co do srozumitelnosti a nechává vyniknout vtipu a dobře konstruované situační miniatuře. Knižní souborné vydání Rockyho a Terčiných patálií doplňuje 26 stran dalšího Nikkarinova komiksu z časopisu *Raketa*, totiž příhod miniaturní mimozemské trojice *Uno, Duo, Triá*.

Nikkarin (vl. jm. Michal Menšík, 1987) vytváří vesměs autorské komiksy (vedle kresby píše i scénáře). Knižně debutoval třemi svazky rozsáhlého autorského komiksového projektu *I30: Odysea* (2009), *Hodní, zlí a oškliví* (2010) a *Čas hvězdoplavců* (2015). Do fantasy světa se vydal v parodickém, videoherní estetiku a motivikou syceném komiksovém románu *Super Spellsword Sága: Legenda o Nekonečnu* (2019). Pro časopis *Čtyřlístek* vytváří od roku 2016 seriál *Hubert & Hugo* (knižní soubor prvních jedenácti příběhů vyšel v roce 2021), do časopisu *Raketa* přispíval *Dobrodružstvími Rockyho a Terky* a seriálem *Uno, Duo, Triá* (souborné 2022), aktuálně kreslí i do nového sešitového vydání *Rychlých šípů* seriál *Plantážníci* (2022). Ilustroval několik knih pro děti: mj. *Železného muže* od Teda Hughese (2014), *Pána a vrabce* Marky Míkové (2017) či volnou sérii populárně naučných knih Terezy Dvořákové *Jak vznikl film* (2017), *Jak se dělá film* (2019) a *Co byla a co je televize* (2020).

7+

EMMA PECHÁČKOVÁ – PETRA JOSEFÍNA STIBITZOVÁ THE PIP PAP POP

Ilustrovala Petra Josefína Stibitzová
Praha, Meander 2021,
61 stran
ISBN 978-80-7558-161-7
věk 7+

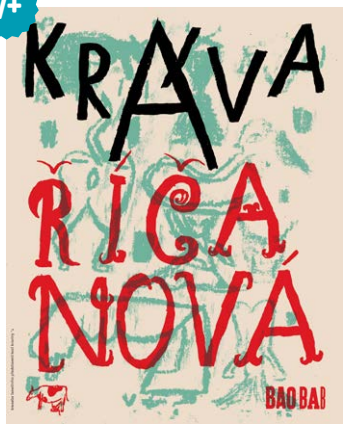
Autorky uzavírají svou trilogii (předchozí díly *Holub Kolumb*, *Pilot Pírko*) vyprávěním o triu *The Píp Pap Pop* sester Elly, Arethy a Janis, které na vrcholu své hvězdné jazzové kariéry opouštějí mámvivý přelud úspěchu a začnou se věnovat charitě, přesněji založí sirotčinec pro ohrožená a osiřelá ptáčata. Trilogie postupně zrálá, Emma Pecháčková již zdatně sekunduje P. J. Stibitzové a jejich dlouholetá spolupráce vrcholí v součinnosti slova a obrazu o příkladné ptačí rodině. Vtipně glosují nešvary v současném společenském i politickém dění zobáčky svých opeřenců, a i když jejich hlavními aktéry jsou ochranné ptačice, nezapomínají na další členy rodinné ságy. A nakonec, jak to v pohádce bývá, založí v domově Bambini Pipi pěvecký sbor a tuto bohulibou činnost schvalují všichni včetně jejich táty, holuba Kolumba.

Emma Hanzlíková Pecháčková (1990) absolvovala bakalářské dějiny umění a sinologii na FF UK, teorii umění na VŠUP a program asijského umění na School of Oriental

and African Studies v Londýně. Dlouhodobě se věnuje propojování asijských a evropských kultur. Připravila mj. fotografické výstavy v újezdském Ateliéru Josefa Sudka. *The Píp Pap Pop* uzavírá její ptačí trilogii (*Holub Kolumb*, 2013; *Pilot Pírko*, 2019).

Petra Josefína Stibitzová (1988) absolvovala ateliér ilustrace a grafiky na pražské VŠUP. Kreslila trojdílný komiks *Mor* (2016–2017) Milady Mašínové a *Pajasan* (2016) Vratislava Brabence. Ilustrovala *Tajemství Oblázkové hory* (2018) Bány Dočkalové i předchozí pohádkové ptačí knihy *Holub Kolumb* a *Holub Pírko*. Jejím posledním opusem je komiks *Sidonie* (2021, scénář Tereza Srbová).

7+

TEREZA ŘÍČANOVÁ KRÁVA ŘÍČANOVÁ

Ilustrovala autorka
Praha, Baobab 2021,
60 nečíslovaných stran
ISBN 978-80-7515-129-2
věk 7+

Autorská ilustrovaná kniha vypráví skutečný příběh o krávě, který Tereza Říčanová uzavírá větou: „S krávama je život dobrý.“ Mohli bychom namítnout, co může být na knize o tomto domácím zvířeti tak překvapivé? Víme, jak krávy vypadají, pijeme mléko, jíme jogurty, sýry, maso a výrobky z něj. Avšak za tím vším se ukrývá většina z nás překvapivá a skrytá každodennost v péči o krávu. Tereza Říčanová totiž pro většinu dětské a dospělé populace poodhaluje soužití člověka s krávou jako s živou bytostí, která obě strany ovlivňuje a obdarovává. Právě osobní zkušenost autorky prozradí, co vše stojí za chovem tohoto zvířete. Jak se pase, jak tráví (čtyři žaludky si většinou pamatujeme), jak se dojí mléko a co se z něj vyrábí. Příběh o krávě Málině má skvělou vizuální podobu, expresivně pojeté dvoustrany, detaily, jež poučí i pobaví, a dozvíme se přitom názorně o pestré i těžké práci kolem krávy ve chlévě nebo si odneseme návod, jak vyrobit sýr nebo máslo.

Tereza Říčanová (1974) vystudovala ilustraci a grafiku na VŠUP v ateliéru Jiřího Šalamouna, ve volné tvorbě se zaměřuje na malbu. S rodinou žije na statku na Vysočině. V námětech svých autorských knih vychází z křesťanských tradic a z rudimentárních venkovských prožitků, jak dokládají *Kozí knížka* (2005), *Vánoční knížka* (2006), zpěvník lidových písní *Měsíček svítí* (2008) nebo *Velikonoční knížka* (2012). *Noemova archa* (2010), netradiční ztvárnění biblického příběhu obohacené o zkušenost s povodní na dvoře vlastního statku, získalo ocenění Nejkrásnější česká kniha 2011, Zlatá stuha a bylo zapsáno na Čestnou listinu IBBY. V průvodci *Obrazy světa* (2016) se Tereza Říčanová čtrnácti rozkládacími archy navrátila k *Noemově arše* a k její výtvarné kompozici, abstrakci i symbolice. Album *Kráva Říčanová* bylo nominováno na Magnesii Litera a získalo Zlatou stuhu (2022).

KATEŘINA ČUPOVÁ HRNEČKU, VAŘ!

Praha, Argo 2022,
208 stran
ISBN 978-80-257-3811-5
věk 9+

Půvabná autorská komiksová kniha Kateřiny Čupové kombinuje moderní, rozpuštěné neuctivou variací na klasické pohádky s všednodenními patáliemi jedné trochu odlehlejší vesničky. Co se stane, když pohádková kouzelná nádoba, jež se proslavila nadprodukcí kaše, padne do rukou trojice venkovských dětí, jejichž dny většinou vyplňuje potloukání se po okolí domovské obce a snění o superhrdinech? Odpověď je nasnadě, zrodí se Kašoman, nebojácný bojovník se vším proradným! Jenže výzvy, které před novopečeným, čerstvě uvařeným hrdinou, resp. celou ústřední trojicí vystanou, mají své kořeny ukryté pořádně hluboko a táhnou se daleko do minulosti. Z nelitostného souboje pohádkové epiky s rurální idylou vychází jako vítěz čtenář, jehož rozsáhlý, zvraty překypující, a přitom lenošivě ospalou atmosféru vyznařující komiks zaručeně pobaví.

Kateřina Čupová (1992) je česká komiksová scenáristka a výtvarnice, ilustrátorka a animátorka. Své krátké komiksy, za které získala již dvě

ceny Muriel, otiskuje v časopisech a sbornících *AARGH!*, *Bublifuk* či *Vějíř*, velkou řadu svých prací uveřejňuje na internetu, kde je aktivní i pod přezdívkami Chechula a faQy. Knižně autorsky debutovala rozsáhlou komiksovou adaptací divadelní hry Karla Čapka *R.U.R.* (2020), která se již dočkala překladu do několika světových jazyků – turečtiny, korejštiny, španělštiny, italštiny a francouzštiny.

MICHAELA HOŠKOVÁ - MATĚJ HOŠEK MATĚJ MAPUJE VÝTVARNÉ UMĚNÍ

Ilustroval Matěj Hošek
Brno, Edika 2021,
134 stran, reprodukce obrazů
ISBN 978-80-266-1686-3
věk 9+

Matěj mapuje výtvarné umění je svým způsobem neobyčejný titul. V minulých letech vyšlo několik knih, které si kladly za cíl poučit čtenáře o fungování galerií nebo o výtvarném umění, zde se zúčila spolupráce Michaely Hoškové a jejího syna-illustrátora na další knize. Společně představují významné české malíře v medailonech a výběrech jejich obrazů, ale kromě těchto běžných součástí uměleckonaučných knih Matěj kreslí jejich portréty a v barevně odlišených tazích odkrývá vývoj tvorby. Předmluva osvětluje okolnosti vzniku knihy a zapojení celé rodiny do její tvorby, oprávněný hold patří Františku Dvořákovi, profesorovi a příkladnému popularizátorovi výtvarného umění, který se – i když už není mezi námi – stal inspirací pro tento podařený projekt.

Michaela Hošková (1975) studovala ve Velké Británii angličtinu a marketing. Stála u zrodu několika módních portálů, spolu s manželem založila společnost MAAPPI, která nabízí produkty spojené

s designovými návrhy autistického syna a výtěžek využívá pro charitativní účely. Společně debutovali knihou *Matěj maluje mapy* (2020). Jejich posledním počinem je kniha *Matěj mapuje Domov můj* (2022), která vyšla u příležitosti českého předsednictví v Radě EU a putovala do 27 zemí Evropské unie.

Matěj Hošek (2004), student Soukromé střední umělecké školy designu v Praze, se narodil s poruchou autistického spektra. V dětském věku propadl kouzlu dopravních map a začal je sám tvořit. Po boku své mámy se stal rovněž ilustrátorem a společně vydali již tři zmíněné knihy.

9+

PAVLÍNA JURKOVÁ TAJEMSTVÍ RODINY M.

Ilustroval Petr Korunka
Praha, Pikola 2022,
160 stran
ISBN 978-80-242-7929-9
věk 9+

Sourozenecké soužití nebývá snadné, tentokrát se Kryštof a Max spikl proti starší Matyldě. Ta ve svých jedenácti bojuje hned na několika frontách, ve škole s učiteli, doma s rodiči, kteří zřejmě před dětmi něco tají. Zastane se jí empatická třídní, která si všimne Matyldina sportovního nadání a vycítí příležitost, jak podpořit dívčino sebevědomí. Náladu v rodině změní Kryštofův nenadálý úraz, po kterém je na delší dobu hospitalizovaný v nemocnici. Matylda mezitím pilně trénuje na běžecké závody a s Maxem vymyslí, co by mohlo mladšího brášku zase postavit na nohy. Legendární školní závod „Zátokáč“ jí přinese hned dvojí vítězství, nejen v podobě medaile, ale i v odhalení životního triku, jímž je prožívání vděčnosti. Autentický rodinný příběh je vyprávěn převážně spisovným jazykem s prvky studentského slangu. Kniha je přehledně členěna na čtyřadvacet krátkých kapitol a obsahuje početné ilustrace, které se vyvíjejí humorné nadsázce.

Pavlína Jurková (1977) působí jako herečka, dabérka a autorka knih pro děti a mládež. Její prvotina *Viktor a záhadná teta Bobina* (2018), kterou napsala v tvůrčím tandemu s Jarmilou Vlčkovou, byla oceněna v anketě SUK Čtete všichni Národního pedagogického muzea a Knihovny J. A. Komenského. Na její čtenářský úspěch navázaly i knihy *Viktor a případ zmizelého psa* (2019) a *Hra o sen* (2020).

Petr Korunka (1980) je absolventem VŠUP, působí jako ilustrátor a grafický designér. Věnuje se rovněž komiksově tvorbě, v roce 2021 v nakladatelství Labyrint souborně vydal trilogii o konci civilizace nazvanou *Radiator & Recykátor*. Ilustroval mj. knihu Petry Soukupové *Bertík a čmouchadlo* (2014).

9+

RADEK MALÝ POHLEDNICE Z NESPATŘENÝCH MĚST

Ilustroval Jan Laštovička
Praha, Albatros 2022,
55 stran
ISBN 978-80-00-06640-0
věk 9+

Pohlednice z nespátrěných měst jsou sbírkou básní vstřebávající vjemy a zážitky z míst, které byly spatřeny, nebo jsou živeny touhou po jejich poznání. Jsou věnovány „holčičkám s tatínky na cestách a tatínkům s holčičkami doma o čase meruňek“, což evokuje i nedávnou uzavřenost cestovat za světové pandemie. Inspirativně navazují na Nezvalovy *Básně na pohlednice*, ale také na autorovu tvorbu pro dospělé v lyrickém deníku *Malá tma* (2008). Básně vyvolávají různé chutě, tu po preclíku v Amsterdamu nebo frankfurtské polévce. Ve verších najdete i hádanku, ve které se ukrývá básnikovo rodné město. Radek Malý zdatně rýmuje ve čtyřveršových strofách a jeho rýmy jsou zábavně vynalézavé: „Jsou města, která nikdy neuvidím / Jsou města, která jednou navštívím / Orloje brány všude spousta lidí / Palermo Bombaj Oulehličky Řím.“ Nečekaně probleskne poučení jako v řecké básni začínající pochybnou rybou a končící věrozně ze Soluně. Vnímání krás měst se občas také potkává s konzumním

turismem, což potvrzuje pohlednice „ze zatuchlého města Benátky“. Ilustrace Jana Laštovičky vtipné a s neotřelými nápady (básník s preclíkem na známce) dokreslují atmosféru cestovní lyriky.

Radek Malý viz medailon na s. 4.

Jan Laštovička (1979), absolvent oboru výtvarná výchova – pedagogika na PedF UK, se věnuje především knižní a časopisecké ilustraci. Upozornil na sebe atlasem *Abeceda (z) měst* (2015) a ilustracemi v autobusové road movie po Praze 6 *Dobrodružství pana Kolečka* (2017) Michaely Mlíčkové Jelínkové. Kromě autorských knih pro děti vydává bibliofilie pro dospělé: barevnými linyty vybavil např. hororový příběh H. P. Lovecrafta *The Hound* (2014).

9+

VOJTĚCH MATOCHA - KARL OSOHA PRAŠINA - KRONIKY: KŘÍDOVÝ PANÁČEK

Praha, Paseka 2022, 7 sešitů,
1. sešit 32 nečíslovaných stran,
2. a 3. sešit 28 nečíslovaných stran
ISBN 978-80-7637-261-0 (1. sešit),
978-80-7637-262-7 (2. sešit),
978-80-7637-263-4 (3. sešit)
věk 9+

Na Prašíně se zase něco děje. Dva roky po událostech knižní trilogie se tajemná titulní čtvrt změnila skoro k nepoznání, ne všichni ale příchod skla, oceli a nákupních galerií vítají. A kdosi, tajemný přízračný muž v plášti, s kloboukem a lucernou, se rozhodne přistoupit k radikální akci. Policie se samozřejmě pokouší zjistit identitu toho tajemného žháře, který už jen svým vzezřením jako by patřil do jiných časů, a v jeho stopách se vydává i vypravěč Vašek, cizí kluk z vesnice, který se tak nějak přichomýtl. Komiks pod titulem *Prašina – Kroniky: Křídový panáček* navazuje na úspěšné Matochovy romány, od svých čtenářů ale obeznámenost s původními příběhy nevyžaduje. Atmosférické vyprávění kongeniálně rozvíjí brilantní kresba Karla Osohy, ilustrátora původních knih, který osvědčuje dokonalou znalost komiksového jazyka a překvapuje i velmi podařenou prací s barvou. Působivě celestránkové, či dokonce dvoustránkové kompozice k sobě oprávněně strhávají pozornost, *Křídový panáček* je ale zcela přesvědčivý i v tradičněji

pojímaných pasážích. Komiks vychází jako sedmidílná sešitová série, s letní pomílkou od dubna do prosince 2022.

Vojtěch Matocha (1989) vystudoval matematiku, dnes vyvíjí software pro mobilní telefony. Jeho trilogie *Prašina* (2018–2020) se těší veliké čtenářské oblibě, první díl získal Cenu učitelů za přínos k rozvoji dětského čtenářství a Cenu nočních spáčů Noci s Andersenem a byl nominován na Magnesii Literu a Cenu Jiřího Ortena. Studio Bio-naut připravuje celovečerní filmovou adaptaci.

Karel Osoha (1991) studoval v Ateliéru filmové a televizní grafiky na pražské VŠUP a patří k nejvýraznějším českým komiksovým kreslířům. Za album *Češi 1948: Jak se KSČ chopila moci* získal cenu Muriel v kategorii Nejlepší kresba. Doposud nejrozsáhlejší Osohovou komiksovou prací je trilogie *Návrat krále Šumavy* z let 2018–2020 (scénář Ondřej Kavalír a Vojtěch Mašek).

9+

VÍTĚZSLAV MECNER - MAGDA GARGULÁKOVÁ RUKA. KOMPLETNÍ PRŮVODCE

Ilustroval Vítězslav Mecner
Praha, Albatros 2021,
80 stran
ISBN 978-80-00-06482-6
věk 9+

Populární naučná kniha pro děti mladšího školního věku podrobně, přehledně a z nejrůznějších úhlů pohledu představuje lidskou horní končetinu, resp. její zakončení. Díky nápaditým kresleným ilustracím, které se cíleně omezují na užití jen několika barev, je výklad velmi názorný a (jak je zřejmé již z pohledu na obálku) také humorný, aby kniha cílové čtenáře zaujala. Nové informace jsou dobře utříděné, adekvátně dávkované a především srozumitelné, přirozeně formulované – záměrně se distancují od abstraktních definic, a přitom se nemusíme obávat žádné banalizace nebo absence termínů. Čtenáři se například dozvědí, co je daktyloskopie, lateralita či papilární linie. Výklad se zaměřuje na anatomii a schopnosti ruky, ale i na její symboliku v různých kulturách, způsoby zdobení a prezentuje ji také jako evoluční unikát. Pro odlehčení tématu jsou v knize zařazeny i „plakáty“ s bonmoty typu „Ruce jsou stále po ruce“ či ilustrované dvojstrany jako „Slavné ruce“ nebo „Co s rukama nedělat“.

Magda Garguláková (1982) vystudovala dějiny umění na FF MU v Brně. Působí jako kurátorka a produkční brněnské umělecké galerie OFF/FORMAT, je spoluautorkou knihy *To bych zvládl taky: umění moderny v komiksech* (2016). Od roku 2019 pracuje jako redaktorka dětských knih, napsala texty asi k desítkě obrazových publikací pro nejmenší z produkce nakladatelství B4U Publishing. Kniha *Ruka* byla nominována na cenu Magnesia Litera. V roce 2022 vyšla také v anglickém překladu.

Vítězslav Mecner (1998), absolvent Střední umělecké školy v Ostravě, studuje obor Ilustrace a grafika na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze. Věnuje se hudbě a komerční grafické tvorbě. Nakladatelství Albatros publikovalo dva tituly s jeho výrazně barevnými a humornými ilustracemi – vedle *Ruky* také dětskou knihu o hudbě nazvanou *Patti a hudební nástroje* (2022), ke které Mecner napsal rovněž text.

9+

MARKA MÍKOVÁ KLUK V OHNI

Ilustroval Jakub Bachorík
Praha, Cesta domů 2021,
48 stran
ISBN 978-80-88126-81-2
věk 9+

Franta si po vyučování vyřizuje účty s klukem, který se mu pořád posmívá. Přepřel by ho, nebýt velkého bílého psa se skoro lidskýma očima. Utíká domů a tam ho čeká další boj: malý bráška zapálil ve stodole pytel slámy. Franta ho chce uhasit, a už je celý v plamenech. Na dlouhou dobu se ocitne v nemocnici s těžkými popáleninami po celém těle. Blouzní v horečkách, mluví s kapustňákem, bojuje s hady a draky, topí se v mlze, v hlavě mu znějí hlasy jednotlivých členů rodiny a mezitím probleskuje realita v podobě občasných návštěv a útržků hovorů, kterým Franta nerozumí. Příběh odvážného desetiletého chlapce se zakládá na skutečné události a autorka jej psala jako povzbuzení pro všechny kluky a holky, kteří čelí těžkým životním výzvám, aby se nevzdávali a bojovali ze všech sil. Celostránkové ilustrace záměrně potlačují vyjádření smutku, expresivně zachycují snové výjevy včetně postavy titulního protagonisty.

Marka Míková (1959) je všestranná umělkyně, spisovatelka, hudebnice,

(loutko)herečka. Absolvovala obor rezie a dramaturgie loutkářství na DAMU, pracuje jako režisérka v divadlech Minor a Lampion (adaptace Karafiátových *Broučků*, 2018), věnuje se rovněž dabingu. Její prozaická prvotina *Roches a Bžunda* s ilustracemi Juraje Horvátha byla oceněna jako Nejkrásnější česká kniha 2002. Vyprávěčsky neotřelá próza *JO537* (Zlatá stuha 2010) byla podobně jako *Knihafoss* (2007), *Mrakodrapy* (2012) a *Škvíry* (2014) nominována na cenu Magnesia Litera. Ocenění nicméně získal až příběh o lásce v době pandemie, nazvaný *Kabát a kabelka* (2021) s ilustracemi Galiny Miklínové.

Jakub Bachorík (1994) absolvoval ateliér ilustrace a grafiky na VŠUP. Svě nejvýraznější práce publikoval v roce 2021: diplomovou práci *NE-U-VĚ-ŘI-TEL-NÁ fantasmagorie*, pérovky v knize Kateřiny Přidalové *Co je vlastně design?* (Zlatá stuha 2022), pro Paměť národa nakreslil jeden z příběhů komiksové knihy *Odsunuté děti* a pro Meander leporelo *Strašidylka* Egona Bondyho.

9+

TEREZA NOVÁ - JIŘÍ FOREJT - NIKOLA LOGOSOVÁ MALÍ FOTOGRAFOVÉ

Ilustrovala Nikola Logosová
Fotografovaly Barbora Doleželová
a Tereza Nová
Praha, Běžiliška 2021,
108 stran
ISBN 978-80-88360-10-0
věk 9+

Uměleckonaučná kniha o fotografování nese název workshopů, které členové autorského kolektivu pořádali a z nichž nabrali zkušenosti k tvorbě tohoto jedinečného počínu. Vypravují jednoduchý příběh dvou dětí, které se při pobytu u babičky setkávají s tajemným soudem Josefem. Postupně je nechává nahlédnout do minulosti i současnosti fotografování, názorně vysvětluje, co je zrcadlovka, jak vypadá temná komora, jak se vyvolávají fotky, jak se fotilo (a fotí) v ateliérech a plenérech a jakou úlohu při tom hraje světlo. Kniha zaujme přitažlivou, temně červenou obálkou, která se proměňuje v černé listy s černým okrajem, v nichž září ilustrace Nikoly Logosové na světlém podkladu. Ty s hutnou barevností zachycují nejen fotografické přístroje, ale i příhody dětí. Součástí titulu jsou názorné návody, jak si vyrobit fotogram, flipbook nebo jak si zahrát se světlem a stíny při focení.

Tereza Nová (1986) vystudovala obor filmová věda na FF UK. Zabývá se analogovou fotografií a je

lektorkou kurzů fotografie pro děti pořádaných talentovou platformou Free Cinema. Podílí se na přípravách učebnice filmové výchovy.

Jiří Forejt (1989), filmový pedagog, dramaturg a producent, působí na pražské FAMU. Věnuje se vývoji populárně-naučných projektů a učebnicím filmové výchovy. Spoluzaložil filmově-výchovnou společnost Free Cinema a Asociaci pro filmovou a audiovizuální výchovu včetně webových projektů filmvychova.cz a oborovamapafav.cz.

Nikola Logosová (1992) vystudovala ateliér ilustrace a grafického designu na VŠUP v Praze. Za cestovní deník *New York Zine* získala první místo v soutěži Nejkrásnější česká kniha roku 2017. Výtvarně doprovodila řadu knih pro děti, mj. *Předvečer svatého Mikuláše* (2017) Lukáše Csicseľyho, *Klub divných dětí* (2019) Petry Soukupové nebo uměleckonaučnou knihu *Pozor, doktor! Dějiny medicíny v sedmi dnech* (2019) Petra Svobodného a kol., za niž získala Zlatou stuhu.

9+

MARKÉTA PILÁTOVÁ BÁBA BEDLA

Ilustrovala Martina Trchová
Praha, Meander 2021,
72 stran
ISBN 978-80-7558-162-4
věk 9+

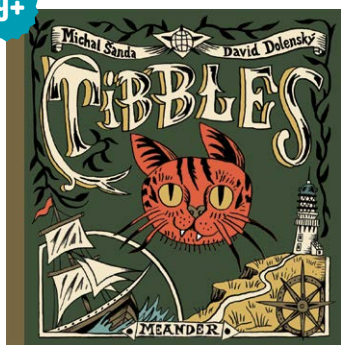
Čtyři dětské osudy pár dnů před koncem druhé světové války propojí záhadná bytost zvaná bába Bedla obývajíc lesy v Jeseníkách. Přežívá v pohádkovém bezčasu a probouzí se vždy, když jí jsou nablízku děti v nesnázích. Ujme se tak osiřelé židovské dívky Heike a jejího českého kamaráda Honzy, německé holčičky Sofie a mladičkého ruského dezertéra Vasji, kterým vštěpuje základní pravidlo přežití: zlu se ubrání, jen budou-li držet spolu jako rodina. Bába je dvojdómá bytost, jež dokáže zaměnit svou lidskou podobu za vzhled i schopnosti velké houby, a kdo ji okusí, sám se stane bedlou. Děti toto kouzlo nejen skryje před postupující armádou, ale zprostředkuje jim rovněž magický zážitek propojení v říši světélkujícího podhoubí, které ukazuje cestu naděje na překonání zla. Tajemnou atmosféru lesa a neobyčejných metamorfóz působivě vystihují rozostřené ilustrace, které akvarelovým sprejem vytvořila Martina Trchová.

Markéta Pilátová (1973) vystudovala romanistiku a historii na

FF UP v Olomouci. Působila jako novinářka a překladatelka, jako lektorka češtiny v Brazílii a Argentině načerpala inspiraci i pro literární tvorbu. Píše pro dospělé i pro děti, v dětských prózách s oblibou rozvíjí téma jinakosti. Pohádkovými prvky jsou prochnuty její knihy o japonské holčičce *Kiko a tajemství papírového motýla* (2010), *Kiko a tulipán* (2016) či *Kiko a princezna z tundry* (2020). Napsala také trojici gorilích příběhů, inspirovaných osudy slavné gorily jménem Moja z pražské zoo (*Gorilí táta*, 2013; *Co vyprávěla gorila*, 2019; *Gorilí táta v Africe*, 2021).

Martina Trchová (1983) vystudovala výtvarnou výchovu a český jazyk na PedF UP v Olomouci. Vyučovala češtinu jako cizí jazyk na FAMU a v zahraničních studijních programech. Věnuje se také hudbě, skládá písňové texty a zpívá, v současnosti vystupuje s kapelou Martina Trchová & Trio. Knižně debutovala v roce 2015 ilustrovanými zápisky *Deníky z Ladakhu*, jež jsou inspirovány její cestou do Malého Tibetu.

9+

MICHAL ŠANDA – DAVID DOLENSKÝ TIBBLES

Praha, Meander 2021,
24 nečíslovaných stran
ISBN 978-80-7558-165-5
věk 9+

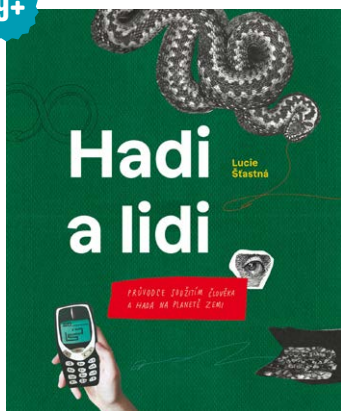
Když anglický gentleman David Lyall přijme místo strážce majáku na odlehlém Štěpánově ostrově poblíž Nového Zélandu, vezme si svého ryšavého kocourka Tibbles s sebou. Na malé opuštěné výspě vprostřed Cookova průlivu se ani jeden z nich nudit nebude. David se oddává svým četným zálibám, např. ornitologii, a tak bez potíží pozná, že mrtvého ptáčka, kterého mu Tibbles tuhle přinesl, nenalezne v žádných učených knihách. I vysílá si to napravit. A Tibbles, ten si jen radostně pobíhá po novém ostrovním domově, zkoumá, co se kde šustne, a byť nevěnuje velkou pozornost pamlskům, které mu David připravuje, přesto nevysvětlitelně tloustne. Hravá komiksová jednohubka zvládá na skromné ploše odvyprávět nejen tragikomickou historickou anekdotu o konci jednoho živočišného druhu, ale daří se jí i konstruovat svět viktoriánské společnosti a vědy konce 19. století, když rozpuštělý výjev Tibblesova ostrovního dovádění prostrídávají zdařilé nápodoby dobových vědeckých náčrtů a ilustrací. Příběh

roztomilého kocourka v úloze invazního živočišného druhu pobaví i reznesmutní, zejména ale podněcuje k přemýšlení.

Michal Šanda (1965) je básník, prozaik, dramatik, nakladatelský redaktor a autor knih pro děti a mládež. Debutoval v roce 1994 sbírkou experimentálních básní *Sto a*, od té doby publikoval na tři tucty dalších knih. Pro děti a mládež vydal knihu báchorek ze smyšlené obce *Merekvice* (2008), následovaly tituly *Oskarovy rybářské trofeje* (2014), *Dr. Moul* (2018) a leporelo *Kosáku, co to máš v zobáku?* (2019).

David Dolenský (1993), grafik a ilustrátor, aktuálně studuje v ateliéru ilustrace a grafiky na VŠUP v Praze. Ilustracemi doprovodil dvě drobné knihy Lukáše Csicseryho *Čmuk: pro bystré děti a malé duchy* (2018) a *Životaběh* (2019), svazkem *Jan Křtitel* (2020) přispěl do edice biblických příběhů nakladatelství Meander. Největší ohlas sklidila jeho autorská kniha *Rufus zálesák* (2020), za kterou získal i Zlatou stuhu.

9+

LUCIE ŠTASTNÁ HADI A LIDI

Ilustrovala autorka
Praha, Labyrint 2021,
64 stran
ISBN 978-80-86803-71-5
věk 9+

Naučná autorská obrazová knížka mladé debutantky si říká o pozornost dětských čtenářů především svým humorem, který je společným rysem jak textového, tak výtvarného pojetí. „Průvodce soužitím člověka a hada na planetě Zemi“ dává informace do kratších tematických odstavců, nevyhýbá se zajímavostem a raritám, avšak jen do té míry, aby jejich množství nebanalizovalo pečlivě sebraná encyklopedická fakta. Názvy třiceti „kapitol“, tedy tematických dvojstran, mnohdy využívají jazykovou hru (V sadě skví se hadů pět; Hádej, hadači!; Zdravý jako had?; Aja krajtal) a naznačují nečekané souvislosti. S momentem překvapení, humorem a aluzí autorka cíleně pracuje především v kolážích, jež kombinují dokumentární fotografie s kresebnými detaily a digitální úpravou. Zdánlivě úzce vymezené téma tak pojednává s důvtipem a invencí, odlehčuje suchopárný výklad, nevyžaduje kontinuální čtení. Přesto se dozvíte, co je ofiofobie a kdo jsou slavní herpetologové, s jakým trikem pracují zářiváči hadů nebo proč hadi svlékají

kůži. Nepochybně budete žasnout i nad tím, v jaké šíři je naše slovní zásoba inspirována hady. Neznáte nerost hadec, houbu hadovku, automobil Hadimršku ani hudební nástroj serpent? Tak nebuďte jako z hadích ocásků a usedněte ke knize, která vám konečně zodpoví i legendární otázku, jestli hadi prdí.

Lucie Štastná (1994) je absolventka Fakulty designu a umění Ladislava Sutnara na Západočeské univerzitě v Plzni. Kniha *Hadi a lidi* vznikala jako její diplomová práce a je autorčiným debutem. Z výtvarných technik preferuje koláž, věnuje se také komiksu – v roce 2021 vytvořila komiksy ke třetímu dílu *Průvodce neklidným územím / Příběhy česko-slovenské fotografie*.

11+

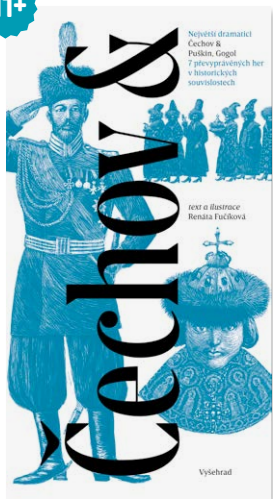
VÁCLAV DVOŘÁK PÍSEČNÍCI A PROBUZENÍ KRÁLE

Ilustroval Jakub Cenkl
Liberec, Václav Dvořák 2022,
524 stran
ISBN 978-80-908578-0-3
věk 11+

Prvním románem, který Václav Dvořák napsal a vydal, byli *Písečníci a bludný asteroid* (2018), nyní předkládá jejich pokračování. I tentokrát je kniha bohatě ilustrovaná Jakubem Cenkle; jeho sytá barevnost temnoty i vesmírných galaxií podtrhuje atmosféru jednotlivých příběhů. Václav Dvořák umně proplétá aktéry a dějové linky, nový román začíná ve chvíli probuzení z dlouhé hibernace. Jeho protagonisté dostávají těžký úkol a musejí dokázat, že nejsou pouhými outsidersy z nevspěšných planet. Autor rozehrává zápletku v kulisách meziplanetárních prostor, vrství konflikty a zvyšuje napětí. Hlavní hrdina Tomáš řeší nevysvětlitelné záhady a zároveň mravní dilema. Hlubinný vesmír a jeho planety jsou popsány sugestivně včetně setkání s mimozemšťany, při kterém vlastně začíná galaktický věk lidstva. Přesto ústředním tématem zůstávají pevné vztahy mezi přáteli a souboj dobra se zlem, neboť ten nikdy nekončí.

Václav Dvořák (1976) absolvoval Fakultu strojní Technické univerzity v Liberci, kde v současnosti zde působí jako profesor na katedře energetických strojů a zařízení. V roce 2018 vydal ve vlastním nakladatelství čtenáři a kritiky oceňovaný román *Písečníci a bludný asteroid*. Román *Já, Finis* (2020) a pokračování *Písečníků* si navzdory nabídkám zavedenějších nakladatelství také vydal sám. Za *Já, Finis* získal Cenu čtenářů v soutěži Magnesia Litera.

Jakub Cenkl (1982) vystudoval výtvarnou výchovu na PedF UP v Olomouci a poté působil jako grafik. Nyní je činný jako ilustrátor ve svobodném povolání. Spolupracuje s časopisem *Raketa* a nakladatelstvím B4U Publishing, pro něž ilustracemi doprovodil mj. uměleckonaučné encyklopedie *Za zajímavostmi světa* (2017), *Za zvířaty světa* (2017), *Příběhy obrazů a soch* (2018) a *Příběhy staveb* (2018). Za ilustrace knihy *Já Finis* (2020) Václava Dvořáka obdržel cenu Zlatá stuha.

RENÁTA FUČÍKOVÁ ČECHOV &

Praha, Vyšehrad 2021,
224 stran
ISBN 978-80-7601-561-6
věk 11+

Do autorské knižní řady Největší dramatici, ve které Renáta Fučíková převypravuje a bohatě interpretuje komentuje nejvýznamnější světové divadelní hry, přibyl třetí, tentokrát do modré barvy koncipovaný svazek. Jinak se ale ozkoušená a kritikou i čtenáři oceňovaná koncepce nemění: i tentokrát autorka zvolila jemnou proškrábanou techniku, i zde u každého z dramatiků čtenáře kromě komiksem převyprávěné zápletky čeká i bohatě ilustrovaný a faktograficky hutný, leč stále přístupný a čtivý kontext. Čtveřici Čechovových her (*Racek, Strýček Váňa, Tři sestry a Víšňový sad*) doplňují dvě Gogolovy komedie (*Revizor* a *Ženitba*) a Puškinův *Boris Godunov*, z promyšleně komponované knihy ale nakonec jako výsledek vyvstává něco víc: komplexní, a přitom čtenářsky atraktivní pohled na divadlo, dějiny a divadlo dějin carského Ruska.

Renáta Fučíková (1964) vystudovala Vysokou školu uměleckoprůmyslovou v Praze, od roku 2016 pedagogicky působí na Fakultě

designu a umění Ladislava Sutnara ZČU v Plzni. Mezi její nejvýznamnější autorské knihy, ve kterých se zaměřuje zejména na naučnou produkci pro mládež, patří *Tomáš Garrigue Masaryk* (2006), *Jan Amos Komenský* (2008), *Historie Evropy – Obrazové putování* (2011, společně s Danielou Krolupperovou), *Antonín Dvořák* (2012), *Praha v srdci* (2015), *Historie Čechů v USA* (2019) a zatím třísvazková řada *Největší dramatici*, kterou zahájily svazky *Shakespeare* (2016) a *Moliere &* (2017). Za své práce posbírala řadu prestižních ocenění, doma i v zahraničí.

BÁRA DOČKALOVÁ BITVA O DIAMANT

Ilustroval Jindřich Janíček
Praha, Labyrint 2022,
224 stran
ISBN 978-80-86803-75-3
věk 11+

Slovo diamant se používá také pro označení baseballového hřiště – a právě o ně děti ze dvou odlehlých horských amerických vesnic svádějí boj na konci dobrodružného příběhu, který napsala Bára Dočkalová původně jako scénář pro školní divadlo. Přepis do prozaické podoby je zdařilý nejen kompozičně, ale zejména z hlediska vykreslení psychologie postav a v důrazu na hodnoty, které vyznává hlavní hrdina, jedenáctiletý Luke: je odvážný a jde si za svým. I přes drobný tělesný hendikep odhodlaně trénuje a sní o tom, že jednou přestoupí z domácího týmu do výběru. Náhodné setkání s jedním profesionálním hráčem baseballu změnilo život nejen několika vesnickým klukům, ale zasáhne i do letité nevrzivosti mezi sousedními osadami. Lukeovi připraví nejdříve velké zklamání, ale nakonec také životní výzvu. Dynamický příběh se sportovní tematikou osloví kluky i holky; četbu napínavého příběhu oživují detailně zpracované kresby Jindřicha Janíčka, uvozující každou ze čtyř desítek krátkých kapitol.

Bára Dočkalová (1977) vyučuje angličtinu na Pedagogické fakultě UK, kterou vystudovala, a vede divadlo v duchu anglické dramatické výchovy. Píše divadelní scénáře a písňové texty. Knižně debutovala románem *Tajemství Oblázkové hory* (2018), za nějž byla nominována na cenu Magnesia Litera.

Jindřich Janíček (1990) absolvoval obor animovaná tvorba na zlínské Univerzitě Tomáše Bati a ilustraci na VŠUP. Věnuje se knižní i časopisecké ilustraci, tvorbě sitotiskových plakátů a designu. Je držitelem ceny Czech Grand Design. Ilustroval mj. soubor deníkových zápisů svého pradědečka-legionáře *K večeru spustil se déšť* (2016) či Magnesii Literou oceněnou prózu Bogdana Trojaka *Safíroví ledňáčci a Glutaman* (2020). Kreslil oba díly sci-fi série Taťány Rubášové *William & Meriwether – Podivuhodná roboti expedice* (2016) a *Neočekávaný roboti exodus* (2019). Za komiks *B jako běžec* (Paseka a Take Take Take 2021) získal cenu Muriel pro nejlepšího kreslíře.

11+

TEREZA KOPECKÁ - TOMÁŠ KOPECKÝ NAPROSTÁ ŠILENOST

Praha, Paseka a Pasparta 2021,
128 stran
ISBN 978-80-7637-217-7
věk 11+

Sedmnáctiletou Annu trápí úzkostné stavy, léky zabírají jen tak trochu a vykročit každý den do nebezpečného světa tam venku představuje někdy až nad lidský obtížný úkol. Vyrazit za takových okolností na neplánovaný výlet dodávkou, a to ještě s čerstvým maturantem Maxem, kterého Anna zná spíš jen od vidění, ze společných cest do školy, to už je opravdu naprostá šílenost. Křehké komiksově vyprávění Terezy a Tomáše Kopeckých osloví citlivým vystižením Anniných strachů a nejistot, které jistě nebudou vzdálené mnoha čtenářům. Tato specifická obdoba letního „road movie“ výborně funguje kvůli kombinaci uvěřitelného, civilního a nepřepjatého, v mnoha momentech ale přesto překvapivého vyprávění s příjemně odlehčenou, místy až úsměvně karikaturní kresbou. Omezená barevnost, přeskakující mezi fialovou, tyrkysovou a červenou, funkčně odkazuje k Anniným aktuálním pocitům a dodává komiksu na působivosti a výrazové suverenitě.

Tereza Kopecká (1984) debutovala v roce 2019 knihou *Emin vánoční deník*, od té doby vydává průměrně dva až tři příběhy pro děti ročně, nejčastěji s ilustracemi Tomáše Kopeckého (např. *Róza, Háňa a tajný život lesa*, 2020; *Morčák Pip a spol.: kamarádi až za hrob*, 2021; *Berta puberta: moje zaklenná sestra*, 2022). Za scénář ke komiksu *Naprostá šílenost* obdržela komiksovou Cenu Muriel 2021.

Tomáš Kopecký (1982) pracuje jako knižní a herní ilustrátor. Kromě společných knih s Terezou Kopeckou ilustroval např. tituly *Hmyzí hotel* (2019, autorky Petra Bartíková, Helena Haraštová a Markéta Nováková) a *Jak vidí zvířata* (2021, napsala Marie Kotasová Adámková), výtvarně pojednal a koncipoval i čtveřici krátkých interaktivních vyprávění pro nejmenší *Kamarádi z lesa* (texty Petra Bartíková, 2020).

11+

LUCIE PAULOVÁ ALMA A SVĚT OBRAZU

Ilustrovala Kateřina Čupová
Praha, Paseka 2022,
344 stran
ISBN 978-80-7637-276-4
věk 11+

Desetiletá Alma ve vzteku vybíhá z dědečkova vetešnictví, a protože je slepá, nevidí, že jí stojí v cestě velký zarámovaný obraz. Proběhne jím a ocitne se v době před sto lety. Srovnání reality roku 1922 a 2022 je šokující, Almě však nezbyvá nic jiného než nový úděl nadané schovanky v rodině pražského továrníka Emmricha přijmout. Musí se zorientovat ve zcela nových životních podmínkách, netuší, co je brídlíčková tabulka, kdo jsou uhlobaroni a kovbojové, jestli chodit do Legie malých, nebo se přidat na stranu Velké Káči. Tuší však, co je jejím úkolem: vyhledat Františku Čermákovou, která namalovala zvláštní červenomodrý obraz s vlkem, skrze nějž Alma prostoupila do minulého světa, kde se jí navrátil zrak. Tvářív v tvář nečekanému dobrodružství se Alma rychle učí, s jakými hodnotami uspěje v kterékoliv době. Modře kolorované ilustrace Kateřiny Čupové podtrhují chvílemi až magickou atmosféru napínavého příběhu o cestě časem.

Lucie Paulová (1965) studovala na Střední uměleckoprůmyslové škole v Praze a na FAMU. Působí jako scenáristka a výtvarnice. Autorsky se podílela na několika televizních seriálech, věnuje se rovněž psaní dobrodružných knih pro děti, některé sama ilustrovala. (*Elvíra, strážník z kontejneru I a II*, 2017 a 2018, *Zozomba*, 2019).

Kateřina Čupová viz medailon na str. 10.

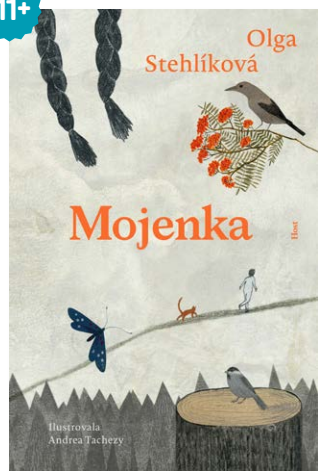
PĚTR STANČÍK FAUSTŮV DŮM A DÍRA DO STROPU

Ilustrovala Galina Miklínová
Praha, Meander 2021,
32 stran
ISBN 978-80-755-8174-7
věk 11+

Řada pražských pověstí je spojena s místem oplývajícím tajemstvím. Na rohu Karlova náměstí na Novém Městě stojí dodnes záhadný Faustův dům. Autor k němu váže barvitě „history“ točící se kolem jeho obyvatel, z nichž vystupují do popředí vybájený Johann Faustus, o němž je známo, že se spojil s ďáblem, a autentický mág Edward Kelley ze dvora císaře Rudolfa II. Vypráví také o šlechtici Josefu Mladotovi ze Solopisk a jeho zálibě v mechanických pohyblivých figurách, které ho přivedou do záhuby. Nebyl by to ovšem Stančík, aby si něco nevymyslel. Pátá pověst míří až k nacistovi SS-Obersturmbannführerovi Hassovi von Stolzwegovi, zanícenému okultistovi, který chtěl oživit legendárního Golema, aby jeho nadlidskou silou zvrátil průběh druhé světové války. Knížka útlá, ale hutná, překvapí lehkostí, s níž začleňuje historické události do textu, celek je nejen zábavný, ale i poučný. Ilustrace Galiny Miklínové dokreslují tajemnou i temnou stránku napůl pravdivých a napůl smyšlených pověstí.

Petr Stančík (1968), básník, prozaik a esejista, vystupoval v literatuře až do roku 2006 pod pseudonymem Odillo Stradický ze Strdic. Studoval na PedF UK a na DAMU, pracoval jako režisér a textař. Prahu za prusko-rakouské války učinil kulisou detektivní frašky *Mlyn na mumie* (2014, Magnesia Litera 2015). Pro dětské čtenáře rozvíjí po úspěšném thrilleru *Mrkev ho vcucla pod zem* (2013) sériové příběhy tří kamarádů pod zkratkou H2O (*H2O a tajná vodní mise*, 2017; *H2O a poklad šíleného oka*, 2018; *H2O a pastýřové snů*, 2019; *H2O a Zlaté slzy*, 2021).

Galina Miklínová (1970), absolventka oboru filmová a televizní grafika na VŠUP, zaujala zejména doprovodem k trilogii Pavla Šruta o lichožroutech (2008–2013, zfilmováno 2016, cena Trilobit 2017). S tímto autorem ji pojí také spolupráce na pohádkách *Pavouček Pája* (2001) a *Verunka a kokosový dědek* (2005), stejně jako na nonsensových sbírkách *Příšerky & příšeři* (2005) či *Šišatý švec a myšut* (2007). Ilustrovala rovněž sérii *H2O* Petra Stančíka (2017–2021).

OLGA STEHLÍKOVÁ MOJENKA

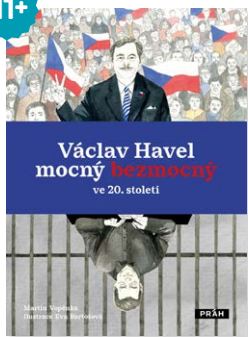
Ilustrovala Andrea Tachezy
Brno, Host 2022,
180 stran
ISBN 978-80-275-1090-0
věk 11+

Mojenka je jedenáctiletá školačka, která vyrůstá nedaleko Prahy jako jedináček a nade vše miluje přírodu – zahrada a les, které obklopují dům, v němž s rodiči žije, ale obdivuje také keporkaky a delfíny. Lásku ke zvířatům v ní zažehla maminka, přírodovědkyně, která přednáší na vysoké škole a odmala svou dceru Magdalénu učí poznávat a ochraňovat přírodu, a také být odvážná a soběstačná. To vše Mojenka zúročí, když jednoho podzimního dne maminka musí na operaci a od té doby začíná její těžký boj s rakovinou. Olga Stehlíková zpracovává toto citlivé téma s mimořádnou empatií – díky postavě tatínka nerezignuje na humor, dívčích znalostí využívá i k jemnému, obraznému vysvětlování (mamčinina nemoc se projevuje jako háčky na listech stromů). Vyprávění osciluje mezi popisem společných chvil s maminkou a Mojenčinými zážitky z dobrodružných výprav do lesa, z chovatelské stanice i ze školy. Křehké, snově laděné ilustrace Andrey Tachezy svou motivickou šíří poukazují na zjitřené vnímání dospívající dívky.

Olga Stehlíková (1977), básnička, editorka a literární publicistka, vystudovala bohemistiku a lingvistiku na FF UK. Za svůj básnický debut *Týdny* (2014) získala cenu Magnesia Litera za poezii. Publikovala také několik textů určených dětem: Její kniha *Kluci netančeji!* (2019) z prostředí baletní školy bojovala s genderovými předsudky. Jazykově nápaditý pohádkový příběh *Kařut a Řabach* (2019) získal nominaci na Zlatou stuhu. S albem sociálních portrétů *Já, člověk* (2021) zvítězila v literární soutěži Albatrosu na téma Svět kolem nás.

Andrea Tachezy viz medailon na str. 8.

11+

MARTIN VOPĚNKA – EVA BARTOŠOVÁ VÁCLAV HAVEL MOCNÝ BEZMOCNÝ VE 20. STOLETÍ

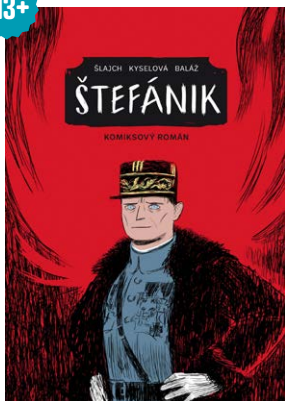
Ilustrovala Eva Bartošová
Praha, Práh 2022,
96 stran
ISBN 978-80-7252-927-8
věk 11+

Skutečně velkému zájmu autorů biografii se zatím těšili jen dva bývalí českoslovenští či čeští prezidenti a podobně jako před časem začaly vycházet knihy pro děti o Tomáši Garrigueovi Masarykovi, tak si nyní můžeme přečíst a prohlédnout kratší, ale hutný životopis prvního porevolučního prezidenta Václava Havla. Od poválečných let se biografie pro děti téměř bez výtvarného doprovodu proměnily, kniha je bohatě dobově ilustrována Evou Bartošovou. Autor prostřídává a prokládá Havlův život od kolébky až do smrti líčením pohnuté historie 20. století, přičemž obě pásma jsou pro přehlednost rozlišena barevně. Mottem se tu Vopěnkovi stala známá Havlova esej *Moc bezmocných*, kterou převyprávěl pro děti, aby jí dokázaly porozumět, zdůrazňuje svobodné a demokratické uspořádání společnosti, ale neztrácí ani kritický pohled na uplynulou etapu dějin naší země včetně samotného Václava Havla a jeho politického působení.

Martin Vopěnka (1963) je nakladatel a spisovatel, píše pro čtenáře všech věkových kategorií. Z tvorby pro dospělé se příznivého přijetí v zahraničí dočkalo britské vydání románu *Můj bratr Mesiáš* (2017). Zlatou stuhu dostal za román *Nová planeta* (2015) a Cenu učitelů SUK dětem obdržel za knihy *O duši a dívce* (2016) a *Biblické příběhy pro nevěřící děti* (2018). Podle románu *Spící město* (2011) byl natočený stejnojmenný celovečerní film (2021). Jeho zatím posledním titulem pro děti je snová novela pro menší děti *Sofinka a záhadné zvířátko* (2021).

Eva Bartošová (1994) je absolventkou ateliéru ilustrace Fakulty designu a umění Ladislava Sutnara ZČU v Plzni, kde v současnosti vyučuje. Podílela se na výtvarném doprovodu řady kolektivních publikací (*Hrdinky*, 2016; *100 x Václav Havel* Pavla Kosatíka; 2019; *Velvet Effect*, 2020) a sama koncipovala svébytnou knihu přísliví *Pozdě bycha honiti* (2021, s verši Radka Malého).

13+

MICHAL BALÁŽ – GABRIELA KYSELOVÁ – VÁCLAV ŠLAJCH ŠTEFÁNIK

Praha, Labyrint 2021,
200 stran
ISBN 978-80-88378-06-8
věk 13+

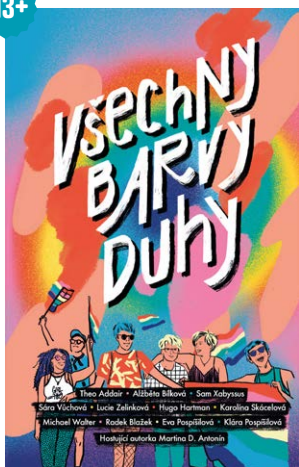
Komiksová biografie Milana Rastislava Štefánika, jednoho ze zakladatelů Československa, se od obvyklých žánrových standardů významným způsobem odchyľuje. Místo jednoznačné „školní“ interpretace významné historické osobnosti, jakých český komiks v posledních letech vyprodukoval možná až přes míru, nabízí svého ústředního protagonistu jako problém, výzvu, hádanku. Průvodcem v hledání odpovědi je čtenářům sochař Bohumil Kafka, který se při zakázce na vytvoření Štefánikova pomníku pokouší přijít na to, jaký že ten slavný hrdina, voják, letec i astronom vlastně byl. Nápaditý a originální scénář se potkává s dynamickou a atmosférickou kresbou a výsledkem je jeden z nejlepších českých historických komiksů posledních deseti let.

Michal Baláz (1986) absolvoval bratislavskou Filmovou a televizní fakultu VŠMU. Knižně debutoval básnickou sbírkou *Ø* (2016), jako filmový scenárista a režisér se představil televizním animovaně-hraným dokudramatem *True Štúr*

(2015) a jako divadelní autor hrou *Domov* (2018). Milanu Rastislavu Štefánikovi se věnoval už ve svém filmovém projektu *Cesta do nemožna* z roku 2019.

Gabriela Kyselová (1981) vystudovala český jazyk a výtvarnou výchovu na PedF UK v Praze. Produkčně spolupracovala na „štefánikovském“ filmu *Cesta do nemožna* (2019), podílil se na scénářích animovaných pořadů a v posledních letech připravuje scénáře ke komiksově řadě *Medikomiks*, jež přináší edukativní komiksové sešity o vážných nemocech.

Václav Šlajch (1980) je ilustrátor, komiksový autor a vysokoškolský pedagog. Od roku 2013 působí na plzeňské Fakultě umění a designu Ladislava Sutnara, kde aktuálně vede ateliér Mediální ilustrace. V letech 2011–2014 spolupracoval s režisérem Janem Svěrákem na celovečerním muzikálu *Tři bratři*, se Zdeňkem Svěrákem pak v roce 2014 vydali stejnojmennou knihu pro děti.

KOLEKTIV AUTORŮ VŠECHNY BARVY DUHY

Ilustrovala Myokard
Praha, Yoli 2021,
248 stran
ISBN 978-80-242-7794-3
věk 13+

Obálka knihy představuje barevnost duhy (podtitul Antologie českých young adult povídek s LGBTQ+ tematikou) a je jediným původním českým zástupcem takto zaměřené young adult literatury v tomto katalogu. Důvod je jednoduchý, povídková tvorba tematizující vztahy stejnopohlavních či transsexuálních párů nebo líčící zážitky asexuálů je zastoupena v našem kontextu zřídka, čtenářskou poptávkou dosud nespokojovaly překlady. Autorský kolektiv je široký, i co se týče zkušeností s publikováním, pro některé jsou povídky debutem, mnozí další se ale již etablovali na poli fantasy literatury nebo románů s LGBTQ+ tematikou (Theo Addair, Martina D. Antonín, Alžběta Bílková, Karolína Skácelová aj.). Hrdinové povídek prožívají existenční nejistotu, vztahovou nestabilitu a strach z přijetí okolí i vrstevníků. Některé z povídek jsou uzavřeny smířením, některé otevřeným koncem. Všechny kládou důraz na přátelství a pochopení druhých, ale i na odvahu nebát se svěřit nejbližším.

Kolektiv autorů ve složení: Theo Addair, Martina D. Antonín, Alžběta Bílková, Radek Blažek, Hugo Hartmann, Eva Pospíšilová, Klára Pospíšilová, Karolína Skácelová, Sára Vůchová, Michael Walter, Sam Zabýssus a Lucie Zelinková.

Myokard (vl. jm. Dana Lédli, 1982) vystudovala obor učitelství výtvarné výchovy na Pedagogické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Ve své volné tvorbě se zabývá především figurální ilustrací. Vytváří knižní ilustrace a obálky knih pro česká i zahraniční nakladatelství, např. pro americké vydavatelské domy se prosazuje zejména v kategorii young adult. Na různých projektech spolupracuje též s urbanisty, hudebníky a designéry.

MICHAELA KUKOVIČOVÁ & PETR BORKOVEC MODRÁ AGÁVE

Ilustrovala Michaela Kukovičová
Praha, Baobab 2021,
24 nečíslovaných stran, všitá sbírka
ISBN 978-80-7515-138-4
věk 13+

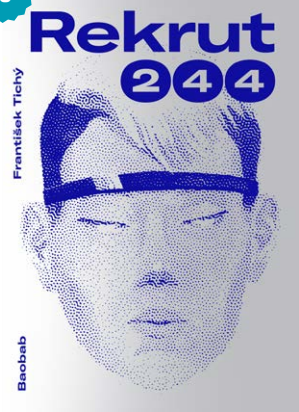
Kdybyste hledali knižku „pro tajemné bytosti mezi dvanáctým a osmnáctým rokem“, ve které si můžete listovat a číst, jak vás napadne, a pak nahlédnout do rohu, kde je všitá sbírka básní Petra Borkovce, tak jste na správném místě. Nejdříve vás pohltí květinové koláže Michaely Kukovičové, které svou potměšlou krásou souznějí s básněmi a jsou doprovázeny dalším krátkým veršem. *Modrá agáve* navazuje na mimořádné lepirelo *Všechno je to na zahradě* (2013), kde dvě sestřičky s všeobjímající dětskou představivostí procházely zahradou. Tato sbírka oslovuje již ty starší, poetická asociace inspirovaná odolnou květenou z dále je stále vztažena k přírodnímu koloběhu, prozrazuje však niterné vjemy a pocity rozháraných a hledajících dospívajících bytostí, protože „je překrásné vykvet v hlině pod stínem, pod baldachýnem japonského ostrova“.

Petr Borkovec (1970) působil jako redaktor *Literárních novin* a revue *Souvislosti*, s nakladatelstvím

a kavárnou Fra organizuje autorská čtení. Jeho přírodní a křesťanský orientovaná lyrika (*Mezi oknem, stolem a postelí*, *Polní práce*, *Milostné básně*) pozoruje míjení a míhání našich všedních existencí. Malé i velké čtenáře oslovuje různými formami: konceptuálním lepirelem *O čem sní* (2016, ilustrace Andrea Tachezy) nebo ceněnou sbírkou *Každá věc má něco společného se štěstím* (2019, ilustrace Martin Krkošek).

Michaela Kukovičová (1968) vystudovala animaci na VŠUP, kde nyní vyučuje v ateliéru ilustrace. Charakteristický výtvarný rukopis jí vynesl řadu ocenění, např. Zlatá stuha 2004 za knihu *Kouzelná baterka*, spoluautorství s Olgou Černou, a s ilustracemi titulu Aleny Ježkové *Prahou kráčí lev* (2008) zvítězila v příslušné kategorii soutěže Nejkrásnější česká kniha. Hlavnímu městu se věnovala i v inspirativním průvodci *To je Praha* (2015) společně s Olgou Černou.

13+

FRANTIŠEK TICHÝ - STANISLAV SETINSKÝ REKRUT 244

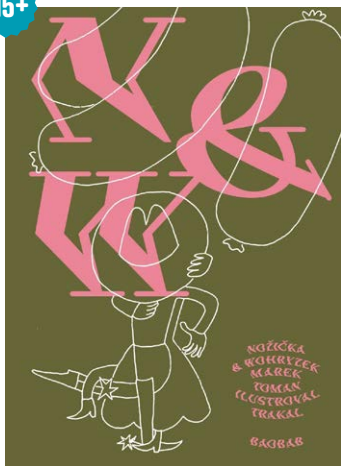
Ilustroval Stanislav Setinský
Praha, Baobab 2022,
326 stran
ISBN 978-80-7515-143-8
věk 13+

Čtrnáctiletý Jonas – Jony – tráví čas jako většina ostatních „juniorů“: v bezpečí Evropy, která je od zbytku světa oddělená masivní zdí, chodí do školy, kde výuka probíhá ponejvíce ve virtuální realitě, a ve volném čase sjíždí online hry. Život si nechává řídit Systémem, který přece nejlépe ze všech ví, co je pro něj dobré, co má jíst, pít, zažívat a cítit. Jenže pak se začnou dít věci, které ho donutí sejmout digitální růžové brýle. V poslední knize volné trilogie opouští František Tichý téma terezínského ghetta a vydává se do dystopické blízké budoucnosti, ve které se volnost a individualita plně podřizují potřebám státu a Systému. Strhujícímu příběhu se daří klást komplikované otázky po vztahu individuální svobody a osobní zodpovědnosti a po limitech a rizicích život „zlepšujících“ technologií. Působivá je přítom jak promyšlená světatorba uvěřitelné budoucnosti, elegantně zachycené i ilustracemi Stanislava Setinského, tak aktualizovaná práce s jazykem, který Tichý prosycuje anglicismy existujícími i nově autorsky utvářenými.

František Tichý (1969) je absolvent PíF UK a zakladatel alternativního gymnázia Přírodní škola v pražských Holešovicích. Ústředním tématem jeho literární tvorby je život dětí v terezínském ghettu, kterému věnoval předcházející dvě knihy z volné románové trilogie, jíž je přítomný svazek posledním titulem: *Transport za věčnost* (2017, Magnesia Litera v kategorii Knihy pro děti a mládež) a *Labyrint nedokončených setkání* (2020).

Stanislav Setinský (1985), ilustrátor a komiksový výtvarník, vystudoval knižní grafiku na Vyšší odborné škole grafické v Praze a v ateliéru ilustrace a grafiky VŠUP. Pro nakladatelství Baobab výtvarně doprovodil prózy izraelského spisovatele Etgara Kereta (*Najednou někdo klepe na dveře*, 2014; *Sedm dobrých let*, 2015) a volnou románovou trilogii Františka Tichého (2017–2022). V návaznosti na knižní sérii obrazových průvodců Miroslava Šaška vytvořil originální autorské knižní album-slovník *To je Jeruzalém* (2019).

15+

MAREK TOMAN NOŽIČKA A WOHRYZEK

Ilustroval Jan Trakal
Praha, Baobab 2022,
256 stran
ISBN 978-80-7515-139-1
věk 15+

Nožička a Wohryzek volně navazuje na knihy *Cukrárna U Šilhavého Jima* a *Neskutečná dobrodružství Florentina Flowerse*, v nichž autor skládá hold literární klasice a jejím autorům. Název románu skrývá jména dvou hrdinů, jeden z nich, Benjamin Wohryzek, se s otcem vrací z USA do Prahy pod záminkou hledání jílů na břehu Vltavy. S tímto úkolem jim pomáhá Laura Nožičková, nadmíru zvědavá a půvabná novinářka, která si vede vtipný reportérský notes. V kulísách první republiky se odvíjí zábavný a jazykově pestrý příběh, v němž figurují v neobvyklých portrétech tři významní literáti: Jaroslav Hašek, Karel Čapek a Franz Kafka. Nakonec se vše převrací do složitějšího vypravování o dávném špiclování ještě za dob Rakouska-Uherska a leccos vyplývá na povrch z dávné krajanské komunity v Americe. Lehkost, s níž autor uchopil témata, jako je národní identita doma a v cizině, emancipace žen, trampská historie a nečekané literární odkazy, je pozoruhodná. Uhlavé kresby a čapkovské náčrty Jana Trakala zdůvěrnují celý román čtenářům bez rozdílu věku.

Marek Toman (1967) vystudoval filozofii na FF UK, dlouhodobě pracuje na Ministerstvu zahraničních věcí ČR. Za historicky román *Chvála oportunistu* (2016), soustředěný kolem osobností T. G. Masaryka a R. Heydricha, získal cenu České literárního fondu. Z titulů pro děti a mládež vzbudily největší pozornost *Cukrárna U Šilhavého Jima* (2018, Zlatá stuha, Čestná listina IBBY) a příběh z Karibiku *Neskutečná dobrodružství Florentina Flowerse, poctivého piráta ve službách madam L.* (2019).

Jan Trakal (1984) absolvoval ilustraci a grafiku na pražské UMPRUM. Pracoval pro finský časopis *Psykologi* a řadu zahraničních i tuzemských klientů. Pro nakladatelství Baobab ilustroval romány *Dívka, která nemluvila* (2018) Krisziny Tóthové a *Nožička a Wohryzek* Marka Tomana, pro nakladatelství Kant netradičního průvodce po New Yorku *I já se toulal ulicemi Manhattanu* (2020) fotografky Evy Heyd.

LAUREÁTI UÝROČNÍCH CEN V OBLASTI LITERATURY PRO DĚTI A MLÁDEŽ

ZLATÁ STUHA 2022 – LITERÁRNÍ ČÁST

Kategorie Beletrie pro děti

Marka Míková za *Rýmovačky opičí* (ilustrace Chrudoš Valoušek, Baobab) v podzimním katalogu 2020/2021

Kategorie Beletrie pro mládež

Nada Reviláková za *Medailon Emilky Horové* (ilustrace Tereza Janáková, Albatros)

Kategorie Literatura faktu pro děti a mládež

Kateřina Přidalová za *Co je vlastně design?* (ilustrace Jakub Bachorík, VŠUP – nakladatelství UMPRUM)

Teorie a kritika literatury (umění) pro děti a mládež

Tomáš Prokúpek za *Kulihrášek: kompletní příběhy a příběhy jeho tvůrců* (Filip Tomáš – Akropolis)

ZLATÁ STUHA 2022 – UÝTVARNÁ ČÁST

Kategorie Beletrie pro děti

Simona Čechová za autorskou knihu *František z kompostu* (Labyrint)

Kategorie Beletrie pro mládež

Tereza Šiklová za autorskou knihu *Obr* (Baobab) v podzimním katalogu 2020/2021

Kategorie Literatura faktu pro děti a mládež

Martin Krkošek za ilustrace *Poznávej ptáčky* (text Jitka Musilová, Pipasik)

Kategorie Výtvarný počín roku

Tereza Říčanová za autorskou knihu *Krása Říčanová* (Baobab) v katalogu 2021/2022 na s. 9

ZLATÁ STUHA 2022 – KOMIKS

Jan Blažek, Marek Toman za *Odsunuté děti* (kolektiv kreslířů, Post Bellum) v podzimním katalogu 2020/2021

ZLATÁ STUHA 2022 – ZVLÁŠTNÍ OCEŇENÍ ZA NAKLADATELSKÝ POČIN

nakladatelství **Běžilíška** za *Malí fotografové* Jiřiho Forejta, Terezy Nové a Nikolý Logosové v katalogu 2021/2022 na s. 13

MAGNESIA LITERA 2022 – KATEGORIE LITERA ZA KNIHU PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Marka Míková za knihu *Kabát a kabelka* (Argo) v podzimním katalogu 2020/2021

MURIEL 2021 – KATEGORIE NEJLEPŠÍ KOMIKS PRO DĚTI

Michal Šanda a **David Dolenský** za komiks *Tibbles* (Meander) v katalogu 2021/2022 na s. 15

PARTNEŘI PUBLIKACE

Svaz českých knihkupců a nakladatelů, z.s.

Fügnerovo nám. 1808/3
120 00 Praha 2
T 272 660 644
E sckn@sckn.cz
W www.sckn.cz

Česká sekce IBBY

E ibbyczechrepublic@gmail.com

Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR

c/o Národní knihovna ČR
Mariánské náměstí 190/5
110 00 Praha 1
T 221 663 379
E skip@nkp.cz
W www.skipcr.cz

NAKLADATELSTVÍ UVEDENÁ NA STRANÁCH 4–21

Albatros

c/o Albatros Media a.s.
5. května 1746/22
140 00 Praha 4
T 800 555 513
E albatros@albatrosmedia.cz
W www.albatrosmedia.cz

Argo

Milíčova 13
130 00 Praha 3
T 222 781 601, 733 650 762
E argo@argo.cz
W www.argo.cz

Baobab

Plavecká 1355/14
128 00 Praha 2
T 737 774 538
E gplusg@gplusg.cz
T 605 195 614
E info@baobab-books.net
W www.baobab-books.net

Běžilíška

Škroupovo náměstí 1283/4
130 00 Praha 3
T 776 059 005
E info@beziliska.cz
W www.beziliska.cz

Cesta domů

Heleny Kočvarové 1
140 00 Praha 4
T 724 241 590
E nakladatelstvi@cestadomu.cz
W www.cestadomu.cz

Edika

c/o Albatros Media a.s. – pobočka
Brno
Příkop 4
602 00 Brno
T 545 113 777
E edika@albatrosmedia.cz
W www.albatrosmedia.cz

Host

Radlas 5
602 00 Brno
T 545 212 747
E redakce@hostbrno.cz
W www.hostbrno.cz

Labyrint & Raketa

Dittrichova 5
120 00 Praha 2
T 224 922 422
E labyrint@labyrint.net
W www.labyrint.net

Meander

Zubatého 1
150 00 Praha 5
T 728 355 554
E nakladatelstvi@meander.cz
W www.meander.cz

Nakladatelství Paseka

Vítkova 286/5
186 00 Praha 8
T 734 603 236
E knihy@paseka.cz
W www.paseka.cz

Nakladatelství Práh

Smiřického 492/3
169 00 Praha 6
T 603 350 053
E vopenka@prah.cz
W www.prah.cz

Pasparta Publishing

Chýnovská 563
252 66 Libčice nad Vltavou
T 774 702 112
E pasparta@pasparta.cz
W www.pasparta.cz

Píkola

c/o Euromedia Group a.s.
Nádražní 896/30
150 00 Praha 5
T 296 536 111
E objednavky-vo@euromedia.cz
W www.pikola.cz

Pípasík

Heřmanova 1087/10
170 00 Praha 7
T 776 856 304
E info@pipasik.cz
W www.pipasik.cz

POP – PAP

Roháčova 145/14
130 00 Praha 3
T 736 615 166
E marcela@pop-pap.cz
W www.pop-pap.cz

Václav Dvořák

V Horkách 242/7
460 07 Liberec
T 608 745 112
E pisecnici@seznam.cz
W www.vaclav-dvorak.cz

Vyšehrad

c/o Albatros Media a.s.
5. května 1746/22
140 00 Praha 4
T 261 397 200
E vysehrad@albatrosmedia.cz
W www.ivysehrad.cz

YOLI

c/o Euromedia Group a.s.
Nádražní 896/30
150 00 Praha 5
T 296 536 111
E objednavky-vo@euromedia.cz
W www.yoli.cz

O AUTORECH

Jana Čeňková absolvovala FF UK, obor bohemistika – pedagogika, a působí na katedře žurnalistiky Institutu komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK. Specializuje se na historii i kritiku literatury a ilustrace pro děti a mládež a kulturní publicistiku (Osvaldová, B., Čeňková, J. *Česká publicistika mezi dvěma světovými válkami*, 2017). Edičně uspořádala mj. výběry z tvorby Františka Hrubína (*Křídla lásek mých*, 2010) a pro děti *Říkadla pro celý den a taky navečer* (2007, 2022) nebo Josefa Václava Sládka (*Od žežulky k Mikuláši*, 2016). Je hlavní editorkou kolektivní monografie *Válečné dětství a mládí (1939–1945) v literatuře a publicistice* (2016) a *Odkaz Oty Hofmana literatuře a filmu* (2018) aj. Do roku 2017 pracovala jako čestná předsedkyně České sekce IBBY, je členkou Českého PEN klubu a spolku Magnesia Litera. V obytveníku *Tvar* redigovala občasnou přílohu o literatuře pro děti a mladé čtenáře *Triangl* (2018–2021).

Pavel Kořínek vystudoval bohemistiku na FF UK. Působí v Ústavu pro českou literaturu AV ČR, kde se specializuje na populární kulturu a dějiny a teorii komiksu. Spolu s kolegy sepsal dvousvazkové *Dějiny československého komiksu 20. století* (2014), připravené společně s Tomášem Prokúpkem, Martinem Foretem a Michalem Jarešem, a úvodovou monografií *V panelech a bublinách: Kapitoly z teorie komiksu* (spolu s Martinem Foretem a Michalem Jarešem, 2015). V posledních letech připravil rozsáhlé knihy o seriálech *Punta. Zapomenutý hrdina českého komiksu 1934–1942* (2018, spolu s Lucií Kořínkovou) a *Čtyřlístek. První půlstoletí v Třeskoprskách* (2019). Kurátorsky se podílí na výstavních přehlídkách českého komiksu doma i v zahraničí.

Jitka Nešporová vystudovala bohemistiku a překladatelství/tlumočnictví na FF UK. Překládá německojazyčnou beletrii (mj. *Jacob se odhodlá milovat* Catalina Doriana Floreska, *Ten den Angeliky Overathové*, *Zimní včely* Norberta Scheuera), pracuje jako literární redaktorka a publicistka, od r. 2009 úzce spolupracuje s literárním časopisem *iLiteratura*, kde je těžištěm její práce vedle německy psané literatury také tvorba pro děti a mládež. V součinnosti se zahraničními kulturními instituty, Pražským literárním domem a Světem knihy moderuje autorská čtení a přednáší o nejnovějších překladech německy psané prózy.

NEJLEPŠÍ / KNIHY / DĚTEM

Výběr z českých knih pro děti a mládež 2021/2022

Texty © Jana Čeňková, Pavel Kořínek & Jitka Nešporová, 2022

Ilustrace na obálce © Michaela Kukovičová, 2021

Design © Tibor Vízi, 2022

Vydala Komise pro dětskou knihu Svazu českých knihkupců a nakladatelů ve spolupráci s Českou sekci IBBY a SKIP v Praze roku 2022

Uzávěrka dat: 20. 10. 2022

Texty lze citovat výlučně s odkazem na autory

Počet stran 24

ISBN 978-80-908778-0-1

www.nejlepsiknihydetem.cz

www.facebook.com/NejlepsiknihyDetem

9 788090 877801